የሰ/መ/ቁ 46527

የካቲት 24 ቀን 2002 ዓ.ም

ዳኞች፡- ተገኔ ጌታነህ

መንበረፀሃይ ታደሰ

ሂሩት መለሰ

አለማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

አመልካች፡- ወ/ሮ ገነት በቀለ - ቀረቡ

ተጠሪ፡- ወ/ሮ ትዕግስት አሰፋ - ቀረቡ

ፍ ር ድ

ለክርክር መነሻ የሆነው ጉዳይ የጀመረው በአድአ ወረዳ ፍ/ቤት ነው፡፡ አመልካች በሁለት ግለሰቦች ላይ በመሰረቱት ክስ ተከሳሾች ሞግዚት ለሆኑላቸው ልጃቸው በውርስ ከአባታቸው ሊተላለፍላቸው የሚገባውን ቤት ስለያዙ እንዲመልሱላቸው ጠይቀው ፍ/ቤቱ ተከሳሾቹ ቤቱን እንዲመልሱ ወስኗል፡፡ ከዚህ በኋላ ተጠሪ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 358 መሰረት መቃወሚያ በማቅረብ ቤቱን ከስር ተከሳሾች ገዝተው የባለቤትነት ስሙ በስማቸው ያዛወሩ በመሆኑ ውሳኔው እንዲሰረዝላቸው አመልክተዋል፡፡ ፍ/ቤቱም ሁሉንም ወገኖች አስቀርቦ ክርክራቸውን ከሰማ በኋላ ቀደም ሲል የተሰጠው ውሳኔ የሚሰረዝበት ምክንያት የለም በማለት ተጠሪን መቃወሚያ ውድቅ አድርጓል፡፡ በዚህ ውሳኔ ላይ ተጠሪ በምስ/ሸዋ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት ይግባኝ አቅርበው ፍ/ቤቱ ተጠሪን ቤቱን ያገኙት በህጋዊ መንገድ ገዝተው በመሆኑ ሊያስረክቡ አይገባም በማለት የስር ፍ/ቤትን ውሳኔ ሽሯል፡፡ አመልካች በዚህ ውሳኔ ላይ ለኦሮሚያ ጠቅላይ ፍ/ቤት ይግባኝ ቀጥሎም ለክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት አቤቱታ ቢያቀርቡም ቅሬታቸው ተቀባይነት ሳያገኝ ቀርቷል፡፡ የአሁኑ የሰበር አቤቱታ የቀረበው በዚህ ውሳኔ ላይ ሲሆን ቅሬታው በአጭሩ ተጠሪ ቤቱን የገዙት መብት ከሌላቸው ሰዎች በመሆኑ ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት ውሳኔ ሊሻር ይገባል የሚል ነው፡፡ ይህ ችሎትም የአመልካች አቤቱታ ለሰበር ችሎት ያስቀርባል በማለቱ የግራ ቀኙ የቃል ክርክር ተሰምቷል፡፡ ችሎቱም መዝገቡን መርምሯል፡፡

ከፍ ሲል እንደተመለከትነው አመልካች ክስ ያቀረቡት ከአባታቸው በውርስ ሊተላለፍላቸው የሚገባውን ንብረት ለመረከብ ሲሆን ክስ የመሰረቱት ወራሽ ነን በሚሉ ግለሰቦች ላይ ነው፡፡ ከመዝገቡ የስር ተከሳሾች ክርክር የተነሳበትን ቤት የባለቤትነት ስም በስማቸው በማዛወር በ1993 ዓ.ም ቤቱን ለተጠሪ መሸጣቸውን ተረድተናል፡፡ የስር ተከሳሾች ቤቱን በሚሸጡበት ወቅት የባለቤትነት ምስክር ወረቀት በስማቸው አግኝተው የቤቱ ባለቤት ሆነዋል፡፡ በፍ/ብ/ህ/ቁ. 1195 የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለሃብትን በማወቅ በአስተዳደር ክፍል የባለሃብትነት ምስክር ወረቀት በተሰጠ ጊዜ ምስክር ወረቀቱን ያገኘው ሰው የማይንቀሳቀሰው ንብረት ባለንብረት ሆኖ እንደሚቆጠር ተመልክቷል፡፡ በመሆኑም ሽያጩ በተከናወነበት ጊዜ ቤቱ የሻጮቹ የግል ንብረት ሲሆን ተጠሪም ቤቱን የገዙት የሻጮቹን የባለቤትነት ምስክር ወረቀት በማየት ነው፡፡ በሌላ በኩል ደግሞ የቤቱም ሽያጭ ውል ለማዋዋል ስልጣን ባለው የውልና ማስረጃ ጽ/ቤት መደረጉንና ስሙም ወደ ገዢዋ መዛወሩን መገንዘብ ችለናል፡፡ በአጠቃላይ ተጠሪ ቤቱን በገዙበት ወቅት ቤቱ በሻጮች ስም የነበረ በመሆኑ ሽያጩን ህጉ በሚጠይቀው የአፃፃፍ ስርዓት መሰረት ማከናወናቸው ተጠሪዋ ቤቱን የገዙት በቅን ልቦና መሆኑን ያመለክታል፡፡ በመሆኑም ምናልባት አመልካች በንብረቱ ላይ ድርሻ አለን የሚሉ ከሆነ ስር ተከሳሾችን ከሚጠይቁ በቀር ተጠሪ በህጋዊ መንገድ የገዙትን ቤት እንዲያስረክቡ የሚደረግበት የህግ አግባብ ስለሌለ ውሳኔው መሰረታዊ ህግ ስህተት ተፈፅሞበታል ማለት አልተቻለም፡፡ ስለሆነም ተከታዩ ውሳኔ ተሰጥቷል፡፡

ው ሳ ኔ

1. የምስ/ሸዋ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ 15094 መጋቢት 30 ቀን 2000 ዓ.ም የሰጠው ውሳኔ፣ የኦሮሚያ ክልል ጠቅላይ ፍ/ቤት በመ/ቁ 65463 ጥር 8 ቀን 2001 ዓ.ም የሰጠው ትዕዛዝ፣ የክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት በመ/ቁ 74733 መጋቢት 09 ቀን 2001 ዓ.ም የሰጠው ትዕዛዝ ፀንቷል፡፡
2. ግራ ቀኙ ወጪና ኪሳራ የየራሳቸውን ይቻሉ፡፡

መዝገቡ ተዘግቷል፡፡ ለመዝገብ ቤት ይመለስ፡፡

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት፡፡

ራ/ታ